

LUTHERSKT FÖRSAMLINGSBLAD

Årg. 23

Ditt ord är mina fötters lykta och ett ljus på min stig.

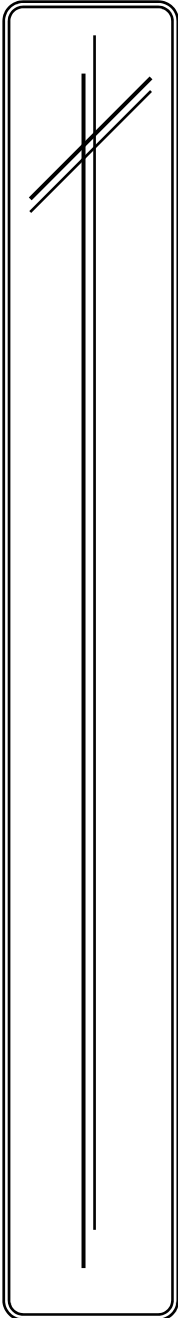
Ps. 119:105

1/2011

Ty liksom jorden låter sina växter spira fram och en trädgård låter sin sådd växa upp, så skall Herren HERREN låta rättfärdighet och lovsång växa upp inför alla hednafolk. (Jes 61:11)

Lutherska Församlingen i Stockholms- och Umeåområdet

I Jesu namn där är min frälsning

I Jesu namn där är min frälsning, I Faderns råd min sällhets grund; Och Jesu blod den lösepenning, Varpå hans nåds- och fridsförbund Är mig beseglat av Guds Lamm I blodig död på korsets stam.

Gud vittnar själv, att han oss givit Ett evigt liv uti sin Son. Den Sonen har, han har ock livet Och all Guds nådesrikedom. Vad finns då mer, som man begär, Att vara salig redan här?

I Jesu död där har vi seger, Och i hans seger har vi mod. Varenda syndare nu äger Förlossning uti Jesu blod. Och när vår Jesus ställt det så, Finns intet skäl att bunden gå.

Inför Guds tron han mig försvarar Mot djävul, synd och dom och död, Mig som sin ögonsten bevarar, Mig tröstar, hjälper i all nöd. Kom då vad komma vill och kan, Jag är dock trygg uti Guds Lamm.

Så är Guds Lamm mitt liv, min lycka, Min rikedom i överflöd, Den ingen tjuv från mig kan rycka, Ej värld och djävul, nöd och död. Jag vilar trygg i Herdens famn. Han bär mig hela vägen fram.

Visst stör min otro ofta sången, Och suckar bryter fram ibland, Men snart skall denne sionsfången Få lämna främlingskapets land. Och sen skall sången bytas i En evig, salig harmoni.

O Gud, låt mig ej bli tillbaka, Låt mig ej åter somna in! Din nåd mig läre att försaka All världslig lusta, att jag din För evigt, evigt bliva må, Ja, amen, amen ske alltså!

O.A. Welin, 1878 - O.A. Ottander, 1879

Fiendskapen mot Kristus - Det ställföreträdande lidandet

Predikan över Joh 11: 47-57 av Ingemar Andersson

Översteprästerna och fariseerna kallade då samman Stora rådet och sade: "Vad gör vi? Den här mannen gör många tecken. Om vi låter honom hålla på så här, kommer alla att tro på honom, och sedan kommer romarna och tar ifrån oss både vårt tempel och vårt folk." En av dem, Kajfas, som var överstepräst det året, sade till dem: "Ni förstår ingenting. Inser ni inte att det är bättre för er att en man dör i folkets ställe än att hela folket går under?" Detta sade han inte av sig själv, utan som överstepräst det året profeterade han att Jesus skulle dö för folket. Ja, han skulle inte bara dö för folket utan också för att samla och förena Guds kringspredda barn. Från den dagen överlade de om att döda honom. Jesus vandrade därför inte längre öppet omkring bland judarna utan begav sig bort därifrån till landsbygden nära öknen, till en stad som heter Efraim. Där var han tillsammans med sina lärjungar.

Judarnas påsk var nära, och många gick från landsbygden upp till Jerusalem före påsken för att rena sig. De sökte efter Jesus och sade till varandra där de stod på tempelplatsen: "Vad tror ni? Kommer han inte alls till högtiden?" Men översteprästerna och fariseerna hade gett befallning om att den som visste var han fanns skulle tala om det, så att de kunde gripa honom.

När patriarken Jakob var död oroades Josefs bröder över att Josef nu skulle hämnas på dem för allt ont de gjort honom. De kom och föll ner för honom och bad honom förlåta dem deras synd. De sade sig vilja vara hans slavar, men Josef svarade dem:

"Ni tänkte ont mot mig, men Gud har tänkt det till godo genom det som nu har skett för att bevara många människors liv." (1 Mos. 50: 20)

Brödernas avund och ondska ledde till hemiska ogärningar. Samtidigt låg här en djup hemlighet förborgad. I det som syntes ske, skedde också något som inte syntes: Gud såg längre än de onda

bröderna. Deras onda gärningar använde Gud till att genomföra sin plan, så att hans nådefulla hjälp kom många människor till del och räddade dem undan sväldöden när den stora hungersnöden kom.

Så var det också när Jesus, själv oskyldig, blev gjord till synd för oss och led och dog på Golgata kors. I det som syntes ske skedde också något som inte syntes, något som människorna inte såg, inte förstod, inte fattade. Men genom det som skedde fullbordades Guds plan, för att hans nåd skulle komma många människor till del och rädda syndare undan den eviga döden och frälsa dem till sitt eviga rike.

”Ni tänkte ont mot mig, men Gud har tänkt det till godo genom det som nu har skett för att bevara många människors liv.” (1 Mos. 50: 20)

DET ÄR BÄTTRE ATT EN MAN DÖR I FOLKETS STÄLLE...

I verserna före vår predikotext berättas om hur Jesus uppväcker Lasarus från de döda. Genom detta under kom många till tro på Jesus, konsekvenser som fick översteprästerna och fariséerna att kalla samman Stora rådet. Här måste vidtas åtgärder. Får den här mannen fortsätta obehindrat kommer alla att tro på honom och då vet man inte vad romarna kan ta sig till. Men översteprästen Kajfas tillrättavisar dem:

”Ni förstår ingenting. Inser ni inte att det är bättre för er att en man dör i folkets ställe än att hela folket går under?”

Men detta sade inte Kajfas av sig själv, berättar Johannes, utan som överstepräst för det året profeterade han att Jesus skulle dö, inte bara för folket utan för att samla och förena Guds kringspridda barn.

Kajfas förstod inte själv vad han sade. Själv menade han ju, att om man røjde Jesus ur vägen skulle en högriskfaktor undanröjas. Jesus var en farlig man i romarnas ögon. Han hade folkets öra och skulle kunna bli en orsak till att romarna tog över både templet och folket. Och det fanns också annat som talade för att Jesus borde röjas ur vägen. Han skulle kunna ta över ledningen och hota Stora rådets auktoritet. Därför överlade de om att döda honom. Också Pilatus insåg att bakom judarnas iver att få Jesus utlämnad och

korsfäst, jäste och lågade avundsjukan: *”Han visste nämligen att det var av avund som de hade utlämnat honom.”* (Matt. 27: 18).

Men i Kajfas profetia och i det som sedan skedde lät Gud kungöra och genomföra sin frälsningsplan. Det förstod inte Kajfas. Det förstod inte Stora rådet. Det förstod inte folk i allmänhet, och inte ens lärjungarna förstod den fulla innebörden i passionshistorien. Chockade sörjde de sin Mästare som död och borta. Vittnesbörden om hans uppståndelse ökade deras förvirring. För de hade inte av Skrifterna förstätt vad Jesus efter sin uppståndelse undervisade Emmaus-lärjungarna om: *”Måste inte Messias lida detta för att gå in i sin härlighet?!”*

EFTER GUDS FASTSTÄLLDA PLAN...

När Petrus på Pingstdagen predikar för folket i Jerusalem, talar han om Jesus och säger, att när han blev utlämnad, fastspikad på korset och dödad, så skedde detta *”efter Guds fastställda plan”*. Men det förstod ingen av dem då. Och när Petrus sedan i Salomos pelarhall förklarar för folket hur han botat den lame, så talar han först om hur folket *”förnekade den Helige och Rättfärdige och begärde att få en mördare frigiven”*. De dräpte Livets furste, men Gud uppväckte honom från de döda:

”Nu vet jag, bröder, att varken ni eller era rådsherrar visste vad ni gjorde. Men Gud har på detta sätt låtit det gå i uppfyllelse som han har förutsagt genom alla sina profeter, att hans Messias skulle lida.” (Apg. 3:17-18).

När Jesus på korset ber för sina fiender, säger han: *”Fader, förlåt dem, ty de vet inte vad de gör.”*

Och i 1 Kor. 2 talar Paulus om en Guds vishet, som ingen av den här världens härskare känt – *”om de hade känt den, skulle de inte ha korsfäst härlighetens Herre”*.

Aldrig har en svartare ogärning begåtts här på jorden än när Jesus förråddes, pinades, plågrades, korsfästes och dödades. Aldrig har ett värre rättsövergripp skett än när Jesus, den fullkomligt oskyldige och fullkomligt gode, dömdes till döden och avrättades. Men i det som skedde, skedde samtidigt något för människors ögon fördolt

och förborgat. Guds fastställda plan och beslut verkställdes, det som Kajfas utan att veta det profeterade om:

”Ni förstår ingenting. Inser ni inte att det är bättre för er att en man dör i folkets ställe än att hela folket går under?”

VAD VAR DET DÅ SOM SKEDDE?

Svar: *”Gud var i Kristus och försonade världen med sig själv. Han tillräknade inte människorna deras överträdelser... Den som inte visste av synd, honom har Gud i vårt ställe gjort till synd, för att vi i honom skulle stå rättfärdiga inför Gud.”* (2 Kor. 5: 19 f.)

”Men nu har Kristus kommit som överstepräst för det goda som vi äger. Genom det större och fullkomligare tabernakel som inte är gjort med händer, det vill säga som inte tillhör den här skapelsen, gick han en gång för alla in i det allra heligaste, inte med bockars och kalvars blod utan med sitt eget blod, och vann en evig återlösning. Om nu redan blod av bockar och tjurar och askan från en kviga, stänkt på de orena, helgar till yttre renhet, hur mycket mer skall då inte Kristi blod rena våra samveten från döda gärningar, så att vi tjänar den levande Guden. Ty Kristus har genom den evige Ande framburit sig själv som ett felfritt offer åt Gud. Därför är Kristus medlare för ett nytt förbund, för att de kallade skulle få det utlovade eviga arvet, sedan han genom sin död hade friköpt oss från överträdelserna under det första förbundet.” (Hebr. 9: 11-15).

”En sådan överstepräst var det vi också behövde, en som är helig, oskyldig, obefläckad, skild från syndare och upphöjd över himlarna. Han måste inte som dessa överstepräster bära fram offer, en dag varje år, först för sina egna synder och sedan för folkets. Detta gjorde han en gång för alla, när han offrade sig själv.” (Hebr. 7: 26-27).

VAD INGET MÄNNISKOHJÄRTA KUNNAT ANA

Hade denna världens härskare förstått denna Guds vishet, skulle de inte ha korsfäst härlighetens Herre. För därmed miste själafienden sina argument emot oss. Handskriften, skuldebrevet, som med sina krav vittnade emot oss, har Gud genom Jesus tagit bort genom att

spika fast det på korset (Kol. 2). Så har djävulen i sitt besinningslösa hat genom sina hantlangare spikat Jesus på korset och därmed fullbordat Guds frälsningsplan, att i Kristus Jesus försona världens synder och låta oss stå som rättfärdiga, utan skuld, inför Gud. Och därmed slog djävulen vapnet ur sina egna händer. All rättfärdighet är uppfylld.

”Men när tiden var fullbordad sände Gud sin Son, född av kvinna och ställd under lagen, för att han skulle friköpa dem som stod under lagen, så att vi skulle få söners rätt.” (Gal. 4:4-5). *”Så älskade Gud världen att han utgav sin enfödde Son, för att den som tror på honom inte skall gå förlorad utan ha evigt liv.”* (Joh 3:16).

Detta är *”vad ögat inte har sett och örat inte har hört och människohjärtat inte kunnat ana, vad Gud har berett åt dem som älskar honom”* – det är vad Skriften säger, skriver Paulus, och detta känner vi, för Gud har uppenbarat det för oss genom sin Ande (1 Kor. 2).

Och den vägen måste det gå. Denna Guds hemliga vishet kan ingen av oss se, förstå, räkna ut eller resonera sig fram till. Den hemligheten måste Gud uppenbara för oss genom sin Ande. Evangeliets hemlighet är dold för allt förnuft. Men Gud har ombetrott oss med försoningens ord, så att Gud förmanar genom oss, skriver Paulus: *”Vi ber å Kristi vägnar: låt försona er med Gud!”*

Så uppenbarar Gud genom försoningens ord frälsningens hemlighet, detta som inga mänskliga sinnen kunnat ana, *”vad Gud har berett åt dem som älskar honom.”*

MIN FRÄLSNING INTILL JORDENS YTTERSTA GRÄNS...

Jesus skulle, enligt den profetia Kajfas fick uttala, dö för folket, men inte bara för sitt eget folk, utan för att samla och förena Guds kringspredda barn. Så hade Gud redan genom profeten Jesaja förkunnat om honom:

”Det är för lite för dig, då du är min tjänare, att endast upprätta Jakobs stammar och föra tillbaka de bevarade av Israel. Jag skall sätta dig till ett ljus för hednafolken, för att du skall bli min frälsning intill jordens yttersta gräns.” (Jes. 49: 6).

Och när Jesus talar om sig själv som den gode Herden, som känner sina får och som ger sitt liv för dem, säger han:

"Jag har också andra får, som inte hör till den här fållan. Dem måste jag också leda, och de kommer att lyssna till min röst. Så skall det bli en hjord och en herde." (Joh. 10:16).

Jesus *"är försoningen för våra synder, och inte bara för våra utan också för hela världens"*, skriver Johannes (1 Joh. 2: 2).

Överstepräster och fariséerna bestämde sig nu på allvar för att döda Jesus. De utfärdade en befallning om att den som visste var han fanns skulle tala om det, så att de kunde gripa honom. Men Jesus, som visste vad de planerade, drog sig undan eftersom hans tid ännu inte var inne. Han lämnade Jerusalem för en tid och gick ut på landsbygden.

Men påsken stod för dörren och stora skaror drog upp till Jerusalem och högtiderna. Spänningen var stor. Man sökte efter Jesus på tempelplatsen och frågade varandra: *Vad tror ni? Kommer han inte alls till högtiden?*

Får vi uppleva ännu en påsk så får vi börja med texterna om hur Jesus rider in i Jerusalem, varefter följer den vecka som slutar med att Jesus korsfästes, dör och begravs – för att sedan på första dagen i veckan uppstå och förkunna segrans budskap.

För oss har detta skett, och lovsången till Lammet som blev slaktat och köpte oss åt Gud med sitt blod, brusar genom himlarymderna. Men utan Guds Andes ljus och vägledning är och förblir detta en för människor förborgad hemlighet, en dårskap för allt förnuft och en stötesten. Därför behöver vi be Herren att han genom sitt Ord och sin Ande vill öppna människors ögon till att se, öron till att höra och hjärtan till att ta emot salighetens kunskap till syndernas förlåtelse.

*Jesus för världen givit sitt liv;
Öppnade ögon, Herre, mig giv!*

Amen.

De två advokaterna

Av Lars Borgström

Aposteln Johannes skriver att det finns en som försvarar oss i Himmelen: ”Men om någon syndar, har vi en som för vår talan inför Fadern, Jesus Kristus som är rättfärdig” (1 Joh. 2:1). Jesus själv säger enligt samme Johannes att när Han återvänt till sin Fader skall Han sända hjälp till sina lärjungar: ”Och jag skall be Fadern, och Han skall ge er en annan Hjälpare, som alltid skall vara hos er, sanningens Ande, som världen inte kan ta emot” (Joh. 14:16-17).

Vad som inte framgår av Folkbibelns översättning är att det som i den första versen (den som handlar om Jesus) återges med ”en som för vår talan” och det som i den andra versen (den som handlar om den Helige Ande) återges med ”Hjälpare” i den grekiska grundtexten är ett och samma ord: *parakletos*. Enligt klassisk grekiska betyder *parakletos* en försvarsadvokat, någon som bistår en anklagad med juridisk hjälp vid rättegång. Även i senare grekiska har denna grundbetydelse av ordet bibehållits. En paraklet är en person som tar ställning för någon, talar väl om någon genom att lägga ett gott ord. I latinska bibelöversättningar står det att Jesus Kristus är vår *advokat* inför Fadern.

JESUS KRISTUS SOM ADVOKAT

Gud framställs på många ställen i Bibeln som en domare (Ps. 9:5, 2 Tess. 1:5-8 m.fl.). Han fäller alltid rättvisa domar (Ps. 119:137, Rom. 1:32, 2 Tess. 1:5). All synd som bedrivs på jorden väcker Hans vrede: ”Gud är en rättfärdig domare, en Gud som dagligen visar sin vrede” (Ps. 7:12). Det är idag vanligt inom kristenheten att man inte vill tala om Guds vrede och straff. I en mycket populär och lovordad nyutkommen ”kristen” bok sägs det att Gud inte är vred, att Han ”alltid är kärlek” (Skytte, Stinissen, *Ansikte mot ansikte*, Artos&Libris 2010,

s 340). Men Guds vrede kan inte trollas bort genom att man förnekar den eller inte låtsas om den. Den kommer aldrig någonsin i evighet att försvinna eftersom Gud är evig och oföränderlig (Ps. 102:28, Jak. 1:17).

De förtappade kommer att drabbas av Guds brännande vrede i evighet. ”Inför Lammet och de heliga änglarna” kommer de förbannade att ”få dricka av Guds vredes vin, som oblandat hålls i Guds vredes bägare” (Upp. 14:10). De kommer att plågas i eld och svavel och ”röken från deras plåga stiger upp i evigheternas evigheter” (Upp. 14:11). För de otroende är det verkligen ”fruktansvärt att falla i den levande Gudens händer” (Hebr. 10:31).

Denna fasansfulla situation innebär frånvaron av Guds barmhärtiga, kärleksfulla närvaro där Han välsignande vänder sitt ansikte mot den älskade, såsom Han gör i den aronitiska välsignelsen (4 Mos. 6:25-26) i vår gudstjänst. Denna övergivenhet drabbades Jesus av då Han på korset utropade ”Min Gud, min Gud, varför har du övergivit mig?” (Matt. 27:46). Han sade också: ”Din vrede ligger tung på mig, alla dina böljors svall låter du gå över mig. [---] Varför förkastar du, HERRE, min själ, varför gömmer du ditt ansikte för mig? [---] Din vredes lågor går över mig, dina fador förgör mig. Hela dagen omger de mig som vatten, alla omringar de mig” (Ps. 88:8, 15, 17-18). Förgäves kommer människor att försöka fly denna Guds vrede på domens dag utan att kunna det (Upp. 6:15-16).

Eftersom alla människor har syndat och gjort vad ont är (Rom. 3:10-12, 23 m.fl.) förtjänar alla att kastas i den eviga elden. Inför Guds domstol i Himmelen står vi alla som skyldiga. Ingen av oss kan visa upp ett heligt och rättfärdigt liv. Guds lag anklagar oss för våra synder och kräver gottgörelse, vedergällning och tillfyllestgörelse. Det är ingenting mindervärdigt eller bristfälligt hos Gud som gör att Han kräver dom, straff och hämnd. Den omutliga lagen är ”helig” och budordet ”heligt, rätt och gott” (Rom. 7:12). Det är Guds helighet och rättfärdighet som kräver att synden och syndaren bestraffas. Martin Luther beskriver den svåra situationen på detta sätt i sin stora psalm om

försoningen:

*Jag under satan fången låg Och kunde mig ej hjälpa,
Den synd som rådde i min håg, I grund mig ville stjälpå.
Min synd mig till förtvivlan drev, Mitt samvets dom orygglig blev,
Och helvetet stod öppet (Lova Herren 47:2).*

V i är alltså alla förlorade, dömda till evig död och pina i helvetet – om ingenting inträffar som förändrar vår situation. Det är här Jesus Kristus träder till vår hjälp. I Gezelii bibelverk står det om Honom i förklaringen till 1 Joh. 2:1: ”Jesus är vår endaste Advocat, som har gifwit sig ut till en försoning för oss, v. 2; 1 Tim. 2:5.”

Jesus är vår försvarare som står inför Fadern ”för att mana gott” för oss (Hebr. 7:25). Detta sker inte genom ett skickligt upplagt försvarstal varigenom Han försöker dupera Fadern. Han framställer istället för Fadern sin egen förtjänst – sin fullkomliga lydnad och sitt bottenlösa lidande – varigenom Han tillfredsställt Guds krav på rättsskipning. Han har själv friköpt oss (Rom. 3:24). Detta beskrivs på följande sätt i Luthers psalm:

*Till ende Sonen sade Han: Jag måste mig förbarma.
Far ner uti det syndaland Och lös de fångar arma
Från deras synd och stora nöd, Fräls dem ifrån en evig död
Och låt dem med dig leva (Lova Herren 47:4).*

¶ ärigenom vilar den kristna församlingens åtnjutande av Guds nåd på helt laglig och oantastlig grund. ”Genom rätt skall Sion friköpas, genom rättfärdighet de som vänder tillbaka” (Jes. 1:27). Gud förklarar oss rättfärdiga för sin Sons Jesu Kristi skull. Paulus skriver:

”Vad skall vi nu säga om detta? Är Gud för oss, vem kan då vara emot oss? Han som inte skonade sin egen Son utan utlämnade Honom för oss alla, hur skulle Han kunna annat än också skänka oss allt med Honom? Vem kan anklaga Guds utvalda? Gud är den som frikänner. Vem är den som fördömer? Kristus Jesus är den som har dött, ja, än mer, den som har blivit uppväckt och som sitter på Guds högra sida och ber för oss” (Rom. 8:31-34).

DEN HELIGE ANDE SOM ADVOKAT

Jesus är alltså vår *parakletos*, advokat, inför Fadern i Himmelen. På skärtorsdagskvällen sade Jesus till sina lärjungar att när Han återvänt till Fadern, skulle Han be Fadern att sända en *annan* advokat, *parakletos*, som alltid skulle vara hos dem (Joh. 14:16). Denne Hjälpare, som *parakletos* översätts till på detta ställe, är ”sanningens Ande” som femtio dagar senare på ett påtagligt sätt i himmelskt dåm utgöts över lärjungarna på pingstdagen (Apg. 2:2-4). Luther skriver om detta:

*Han upp till Fadern for igen Från denna världs elände
Och i mitt bröst Hugsvalaren, Den Helge Ande, sände
Som i min nöd skall trösta mig, Mig stödja på min bättringsstig
Och i all sanning leda* (Lova Herren 47:7).

Gezelii bibelverk förklarar i utläggningen av Joh. 14:16 vad den Helige Andes roll som Hjälpare, ”Hugsvalare”, är: ”Parakletos betyder en advokat, förespråkare eller bistånd inför rätta, hwilken tröstar, styrker och hjälper de skyldiga, så gör den helige Ande ock med oss uti samwetet inför Guds dom, emot synden och djefwulens åklagan.”

De människor som varit föremål för den Helige Andes vittnande i hjärtat förstår vilken lycka det innebär att ha en sådan advokat. Innan vi utvecklar detta närmare skall vi emellertid först betrakta utgångsläget, den naturliga människans situation *utan* den Helige Andes vittnesbörd.

Alla människor är skapade med ett samvete, d.v.s. de *vet* tillsammans med Gud vad som är rätt och fel, gott och ont. Lagen är ju skriven också i hedningarnas hjärtan (Rom. 2:15). Alla människor vet också innerst inne att det kommer att utkrävas straff för alla deras synder och överträdelser (Rom. 1:32). Deras samveten dömer dem skyldiga eftersom de vet att de är skyldiga. Denna samvetets dom kan vara ohygglig och driva människor in i förtvivlan och viljan att ta sina liv. En av antikens hedniska författare skrev öppet och ärligt att det inte finns någon pina så svår som ett dåligt samvete.

Människorna har inte endast ett inre vittnesbörd om sin synd och skuld, utan också ett yttre. Gud sänder ju straffdomar redan här i tiden. Han gör det tillräckligt ofta för att alla människor skall förstå att Han vredgas över synden, men tillräckligt sällan för att de också skall inse att Hans vrede inte är uttömd, att den fulla bestraffningen ännu återstår.

Hur skall människornas samvetsnöd avhjälpas? I äldre, hedniska kulturer har man burit fram offer på offer, det ena större och blodigare än det andra, för att försöka stilla gudarnas vrede. I den moderna kulturen försöker man hellre med förströelse, förträngning och förnekelse. Man försöker t.o.m. rensa bort all straffutmätning i samhället – straff är bannlyst såväl inom barnuppfostran som skolundervisning och t.o.m. inom brottsbekämpningen talar man om ”kriminalvård” och ”påföljder” istället för om straff – för att slippa bli påmind om ”vredens dag, när Guds rättfärdiga dom skall uppenbaras” (Rom. 2:5). Men det är oomöjligt och fåfängt att tro att Guds vrede försvinner om man slutar att tala om den eller genom att vi människor skaffar bort vederläggning i samhället. Gud slutar inte upp med att bestraffa synden bara för att vi gör det.

Den enda verkliga boten mot samvetsnöden är den Helige Andes tröst. Om än vårt eget hjärta dömer oss – ”Mitt samvets dom orygglig blev” (Lova Herren 47:2) – är Gud ”större än vårt hjärta och vet allt” (1 Joh. 3:20), d.v.s. om än vårt hjärta dömer oss som syndiga och ovärdiga så är ändå Gud större i oss och försvarar och tröstar oss med sina nådelöften. Den Helige Ande är en gudomlig försvarsadvokat som ”vittnar med vår ande att vi är Guds barn” (Rom. 8:16). Detta sker inte på något svärmiskt, extatiskt sätt utan genom Guds Ord som kommer till oss genom Bibeln, biblisk predikan och sakramenten. Det är just genom Guds Ord den helige Ande kommer till oss (Joh. 6:63, Gal. 3:2 m.fl.). Jesus säger därför att när advokaten, *parakleten*, kommer, då skall Han påminna lärjungarna om allt vad Han har *sagt* dem (Joh. 14:26).

Vad är det då närmare bestämt som den Helige Ande vittnar om och lägger till grund för vårt barnskap, då Han talar i våra

hjärtan? Jesus säger: ”När Hjälparen (parakleten) kommer, som jag skall sända er från Fadern, sanningens Ande, som utgår från Fadern, då skall Han vittna *om mig*” (Joh. 15:26). Vidare: ”Och när Han (parakleten) kommer skall Han överbevisa världen om synd och rättfärdighet och dom: [---] om rättfärdighet, ty *jag* går till Fadern” (Joh. 16:10). Meningen med detta är att Jesus efter fullbordat frälsningsverk fullständigt rättfärdig återvänt till Fadern och att Hans rättfärdighet också gäller oss. Slutligen: ”Han (parakleten) skall förhålliga *mig*” (Joh. 16:14).

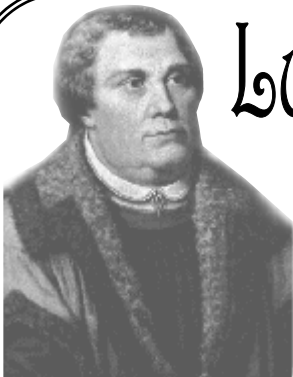
Vi ser alltså att den Helige Ande tröstar och styrker oss, övertygar oss om att vi är Guds barn, genom att tala om *Jesus* och Hans *fullbordade verk*. Sådant är den andre advokatens vittnesbörd i våra hjärtan. Inför samvetets hårda dom hjälper inga hänvisningar till egna verk eller kvalitéer. ”Jesus allena”, *solus Christus*, är det vittnesbörd som sanningens Ande frambär i våra hjärtan.

* * *

Så har vi sett hur Gud i sin oändliga godhet gett oss två försvarsadvokater. De är allsmåktiga, fullständigt goda och vet allt. Den ene, Guds Son, manar gott för oss i Himmelen och den andre, den Helige Ande, gör det i våra hjärtan. Så mån är Gud om oss, så hett önskar Han att vi skall bli frälsta. Därför bör vi alltid tacka Honom, t.ex. med slutversen i Luthers stora psalm om försoningen:

*Ty vare pris i evighet Och lov förutan ände
Guds eviga barmhärtighet, Som oss den hjälpen sände
Och nederslog i Kristi död Synd, helvete och dödens nöd,
Vem kan oss nu fördärva? (Lova Herren 47:8).*

Amen.

Luther har ordet

Nåd vare med er och frid
från Gud vår Fader och
från Herren Jesus Kristus.

Gal 1:3

Blodet som flyter ur Herrens Jesu Kristi sida, är vår återlösningsskatt, gottgörelsen och tillfyllestgörelsen för våra synder. Genom sitt oskyldiga lidande och sin död, genom sitt heliga och dyra blod, som blev utgjutet på korset, har vår käre Herre Jesus Kristus gottgjort all vår skuld och förlöslat oss från den eviga döden och fördömsen, där vi för våra synders skull var fångna. Detta Kristi blod lägger sig ut för oss hos Gud och ropar oupphörligt till Gud för oss: Nåd, nåd! Förlåt, förlåt! Fader, Fader! Det vinner åt oss Guds nåd, syndernas förlåtelse, rättfärdighet och salighet. Så ropar Jesu Kristi, vår ende medlares och förespråkares, blod utan uppehåll.

Detta sin älskade Sons ropande och förbön för oss ser Gud Fader till och är oss arma eländiga syndare nådig. Han kan inte se någon synd hos oss, fast vi är fulla av synder, ja, inte är annat än synd. Han ser bara sin käre Sons, vår Herres Jesu Kristi, dyrbara blod, varmed vi är bestänkta. Detta blod är den gyllene nådeklädnad, som vi är iklädda. Med den träder vi fram inför Gud, så att Han inte kan eller vill anse oss på annat sätt, än som om vi var Hans ende Son själv, full av rättfärdighet, helighet och oskuld. Kristi blod har också en sådan kraft, att det frisäger och renar från all synd och missgärning.

* * *

Pen som är bestänkt med detta blod vågar trygg och frimodig träda fram inför Gud, anropa Honom och utan tvivel hop-

pas, att bli hörd, som aposteln Paulus säger: *I honom och genom tron på honom kan vi frimodigt och med tillförsikt träda fram inför Gud*, Ef. 3:12. Han vågar träda fram till Gud, anropa Honom och vänta sig allt gott av Honom. Dessutom vågar han berömma sig av att vara Guds barn. Den kan inte hans fiender och vedersakare (motståndare) skada, inte heller något skapat, allt måste vara honom underkastat, Rom.8.

* * *

Vad det vill säga, att aposteln Paulus skriver *offrad för oss*, har vi hört under passionstiden. Vi skall där ge akt på två saker. För det första att vi betänker Guds stora och allvarliga vrede mot synden. Denna vrede kunde inte användas på annat sätt. Försöning och annan gottgörelse kunde inte förvärfvas åt oss på annat sätt än genom detta offer, Guds Sons död och blod. Med våra synder har vi alla framkallat denna Guds vrede och varit orsak till, att Guds Son har måst offras på korset och utgjuta sitt blod. För det andra måste man också här ge akt på Guds ousägliga nåd och kärlek till oss, för att människan vid förskräckelsen för sina synder åter skall upprättas från sin synd. Hon bör inse, hur det kan komma sig, att Gud inte skonar sin ende Son utan utger Honom till ett offer, till kors och död, för att vreden skulle tagas bort från oss. En större kärlek och välgärning kan inte tänkas. Detta offer ställs vi nu inför, för att vi skall ha en säker och sann tröst emot synden. Här kan vi påtagligt se och fatta, att Gud inte alls vill låta oss gå förlorade för våra synders skull, då Han ger oss ett sådant offer. Fast synden och vreden, som våra synder förtjänar, är stor, är detta offer och Guds Sons död ändå mycket större. Herren har givit oss denne sin Son till ett säkert tecken på, att Han för Sonens skull vill vara oss nådig och förlåta synden. Detta måste nu fattas genom tron, som håller fast vid detta ord: Vårt påskalamm är Kristus, utgiven för oss. Låt oss trösta och stärka oss av detta ord.

(Ur Spis och Föda)

Mormons baka

Bokrecension

Ansikte mot ansikte. Samtal om kristen tro
av *Göran Skytte* och *Wilfred Stinissen*. Libris förlag, Örebro, och
Artos förlag, Skellefteå.

Författarna

Göran Skytte har, som många känner till, på senare år genomgått en intressant utveckling från ateist på den politiska vänsterkanten till att bli en av de mer kända kristna kulturpersonligheterna, numera med högerpolitisk hemvist. Utvecklingen tycks ha skett i olika etapper. Från att strax efter sin nyorientering ha varit uppskattad av det avfallna svenskkyrkliga etablissemanget med förre ärkebiskopen K. G. Hammar i spetsen, hamnade han sedan i dessa kretsars onåd då det blev känt att han omfattade en mer traditionell kristen tro. Om detta har Skytte berättat i sin bok *Omvänd*. Med beklagan har undertecknad och andra dock senare sett hur han alltmer kommit att intressera sig för och påverkas av romersk-katolsk kristendomsuppfattning. Detta blir mycket uppenbart i den bok som här skall recenseras.

Wilfrid Stinissen är en holländsk katolsk munk av karmeliterorden, verksam i Sverige sedan 1967. Hans böcker om andlig vägledning, mystik, meditation m.m. läses i många såväl kyrkliga som frikyrkliga läger och översätts även till andra språk.

Stinissen är mycket uppskattad och populär som andlig vägledare/själavårdare och Skytte reser över hela Sverige och talar inför fullsatta kyrkor bl.a. om sin väg till kristen tro. Just nu pågår en ny turné där det huvudsakliga innehållet är hämtat från samtals- eller intervjuboken *Ansikte mot ansikte*. Vill man veta något om hur det ”rör sig”, vad som är ”på modet” i svensk kristenhet idag är därför *Ansikte mot ansikte* mycket talande.

Med tanke på det kraftfulla genomslag denna bok redan fått

(slut på förlaget efter tre dagar) och ännu mer förmodas få efter Skyttes turnerande erbjuder boken på flera sätt en skrämmande läsning. Men låt oss först ge boken erkännande för det som är bra.

Bokens förtjänster

Boken är synnerligen välskriven och genomtänkt till dispositionen. Tre huvuddelar med vardera sju underavdelningar (heliga tal) utgör ramen. Att Skytte är en god journalist som kan sitt hantverk visar sig gång på gång då han lyckas fånga läsarens intresse genom att berätta olika spännande och ibland småroliga detaljer.

Stinissen, som naturligtvis är den som huvudsakligen fungerar som förmedlare av andlig kunskap i boken, är uppenbarligen en genomtänkt man som besitter djup personlig mognad. Han levererar också flera nyttiga andliga sanningar och sporrar faktiskt också läsaren till ett djupare personligt böne- och andaktsliv. De sanningar som Stinissen framför rör sig dock ofta på den religiösa allmänningen och är inte specifikt kristna. Stinissen betonar själv flera gånger i positiva ordalag hur det han säger även delas av judar och muslimer, och det är klart att kristen tro delar en hel del med dessa monoteistiska religioner på den naturliga uppenbarelsens område.

Bokens villfarelser

Trots ovanstående kvalitéer måste ändå en varning av allvarligaste sort utfärdas för *Ansikte mot ansikte*. Varför? Stinissen framför en mängd både klassiska och moderna romersk-katolska villfarelser. Att det sker i en bok som är välskriven och att Stinissen ger ett mycket sympatiskt intryck gör det hela förstas bara farligare och mer förföriskt. Det som gör det förrädiskt är också den respekt och beundran för Stinissen som Skytte gång på gång ger uttryck för. Skytte vill ge läsaren intrycket av att vi här får ta del av en stor andlig mästaress visdom.

a) Bibelsyn

Det som sägs och lärs i andliga ting måste förstås bedömas i den

bibliska uppenbarelsens ljus, inte efter om det låter genomtänkt eller framförs i fin förpackning. ”Om någon talar skall han tala i enlighet med Guds Ord” (1 Petr. 4:10), skrev Petrus (som väl Stinissen och kanske även Skytte ironiskt nog, med tanke på att de inte följer apostelns anvisning, skulle hävda var den förste påven) och den grundregeln, *sola scriptura*, gäller genom alla tider.

Stinissen har dock ett löst och fritt förhållningssätt till Bibeln. Redan det faktum att Bibel 2000 används i samtalsboken är avslöjande för hur författarna accepterar bibelkritiken, alternativt är okunniga om de ateistiska principer som styr den översättningen. Stinissen tror inte på någon verbalinspiration utan mer på en Guds folks inspiration. ”Livet och insikten växte hos detta folk, som var lett av Gud” och så småningom satte sig några ned att skriva de sanningar som successivt vuxit fram i det kollektiva medvetandet (s 224). ”Gud dikterar inte” hävdar Stinissen men förbiser att det är just det Han faktiskt ibland gör (se t.ex. sändebrevens inledningar i Upp. 2-3), även om verbalinspirationen oftast sker på andra sätt. Stinissens idé om en folkets inspiration som sedan nedtecknades faller platt till marken eftersom förhållandet under gamla förbundet oftast var det att profeterna framförde sina budskap *mot* folket. Profeterna var röster vars ord inte alls låg i linje med det allmänna religiösa medvetandet, utan tvärtom framförde de budskap som gick *på tvärs* med folkets tänkande. Därför blev de också ”stenade, söndersågade eller dödade med svärd, [---] led brist, blev plågade och misshandlade” (Hebr. 11:37).

Stinissens fria förhållande till Ordet lyser igenom på en rad läropunkter. T.ex. avfärdas helt lättsinnigt de sex skapelsedagarna, utan någon diskussion, till förmån för evolutionismen (s 57).

b) Guds vrede och straff förbigås

Vidare vill Stinissen, såsom den milde och ”sympatiska” själasörjare han är, inte tala om Guds straff över synden och syndaren. Han är medveten om att Guds Ord talar en hel del om detta, men sådant tillåter sig Stinissens att enkelt gå förbi genom att hänvisa till Jesu ord: ”Jag har inte kommit för att döma, utan för att rädda

världen” (Joh. 12:47, Bibel 2000). Johannes skall, såsom den siste evangelisten, efter flera decenniers meditation ha uttryckt sig på detta sätt som – tycks Stinissen mena – bättre än de andra evangelisternas ord fångar helheten av Jesu gärning, d.v.s. Johannes har efter långvarig begrundan ”lagt” orden i Jesu mun på ett särskilt välavvägt sätt! Man undrar då varför Johannes i samma evangelium skriver: ”Den som tror på Sonen har evigt liv. Den som inte lyder Sonen skall inte se livet, utan Guds vrede blir kvar över honom” (Joh. 3:36), eller varför han, också mot slutet av sitt liv, skriver om ”Lammets vrede” på domens dag (Upp. 6:16) och om de ogudaktiga som i ”evigheternas evighet” skall ”dricka av Guds vredes vin, som oblandat hälls i Guds vredes bägare” (Upp. 14:10).

”Gud är inte vred”, hävdar Stinissen och tillägger: ”Gud är alltid kärlek” (s 340). Domen sägs inte bestå i att Gud kommer att ”säga åt oss vart vi skall gå”, trots att Jesus uttryckligen betygar att Han kommer att säga till de förtappade: ”Gå bort ifrån mig, ni förbannade, till den eviga elden som är beredd åt djävulen och hans änglar” (Matt. 25:41).

I linje med den moderna romersk-katolska religionsteologin driver Stinissen allfrälsningsläran (apokatastasis pantån), officiellt fördömd av traditionell katolsk kyrkolära och av alla större historiska kyrkofamiljer. Den tredje av de gammalkyrkliga trosbekännelserna, den athanasianska, inleds t.ex.: ”Var och en, som vill bli salig, måste först av allt hava den allmänliga kristna tron. Men den, som icke bevarar den oförändrad och oförfalskad, går med säkerhet evigt förlorad” (SKB, s 48). Detta är också såväl Jesu (Joh. 14:6) som Hans apostlars (Apg. 4:12) klara undervisning.

Men Stinissen lär att inte bara de kristna kommer till Himmelen. Han tror, ”att alla människor som på ett eller annat sätt sökt det goda, sanningen, och lyssnat till sitt samvete, också kommer till himlen”. ”Också de som tillhör andra religioner?” frågar Skytte. ”Absolut.” ”Också de som inte tror på någon religion över huvudtaget, men som gjort goda gärningar?” ”Ja. På något sätt har de varit i kontakt med Gud genom sitt samvete, som säger att

det är bättre att älska än att hata, att du inte skall mörda din medmänniska utan hjälpa henne. Det är Guds lag som är skriven i människans hjärta. De som har lyssnat till detta, i varje fall lite grand, blir säkert räddade. Så kommer vi att dansa med många i himlen, både med muslimer och judar...” ”Och buddister och hinduer...” ”Javisst, där är vi en enda stor familj.” (s 347).

Vi möter här ett utslag av den moderna katolska gärningsläran (sedan Andra Vatikankonciliet 1962-1965) som hävdar att hedningar blir frälsta på lagens väg genom att följa sitt samvetes röst (se även Katolska kyrkans katekes, st 847 och 1260). Stinissens utformning är oerhört mild eftersom alla som lyssnat till Guds lag som finns i hjärtat genom samvetet ”blir säkert räddade” även om de bara lyssnat ”lite grand”.

c) Människans totala syndafördärv förnekas

Nära samman med dessa heretiska läror hänger föreställningen om människans inre goda kärna. Arvsynden reduceras till att ”ett frö av den gamla människan finns i oss redan när vi föds” (s 242), medan Bibeln å andra sidan säger om hjärtat att det är ”bedrägligare än allt annat” och ”obotligt sjukt” (Jer. 17:9). Gudsligheten finns fortfarande kvar, säger Stinissen (s 259), medan Bibeln lär att den gick förlorad i syndafallet och återskapas först genom pånyttfödelsen (Ef. 4:24, Kol.3:10). Likt fariseismen, som räknar med en oförstörbar gudomlig ande, *neschama*, som den innersta och förnämsta delen av människan, likt gnosticismen, mysticismen m.m. lär Stinissen att det goda finns i djupet av varje människas hjärta. Med en fullständigt fri tolkning av Matt. 13:44 säger Stinissen att *människan* är en åker. I denna åker finns en gömd skatt: ”Djupast inom ditt inre bär du på en ofattbar rikedom, du bär på gudomligt liv.” Det handlar därför om att ”gräva upp det gudomliga ur det mänskliga”, att ”borra, dyka och gräva” (s 260).

(Skall man bestämma vad åkern är i Matt. 13:44 är det lämpligare att säga att *Bibeln* är åkern, där skatten skall sökas [jfr Joh. 5:39]. Skatten är naturligtvis Jesus).

Vi möter, föga förvånande med tanke på denna ljusa och positiva människosyn, hos Stinissen en klar synergism (även detta i sam-

stämmighet med fariseismen): ”Vi är inte helt och hållet förstörda och vi har förmåga att arbeta med oss själva. Jag upprepar, människan är inte förstörd, hon är sårad. Det finns en brustenhet. Men hon kan fortfarande bestämma sig för och sträva efter att bli en god människa. Alltid med Guds hjälp, naturligtvis, vi kan ingenting utan honom” (s 245).

Stinissen närmar sig panteistiska föreställningar (allt är Gud och hör samman) då han säger att när man nått ned till sitt innersta jag och det hela kommer ”igång på allvar”, ja då märker man att om man bildligt ”talar om vatten så finns det inom oss en ocean, något som omfattar hela världen.” (s 184). Den hinduiska gurun nickar instämmande till detta och säger: ”tat twam asi”, *det är du*, d.v.s. brahman (världsalltet) är detsamma som atman (själen).

d) Skärseld, mässoffer m.m.

Det finns en hel del annat att varna för och anmärka på. Här följer endast några få saker. Den traditionella katolska skärseldsläran förs fram. Eftersom katolicismen inte likt Bibeln räknar med en skänkt rättfärdighet som syndaren ikläder sig (Jer. 23:6, Rom. 3:21-22, Gal. 3:27 m.fl.) blir följden att människan måste renas efter sin död innan hon kan ingå i den eviga saligheten (s 341-345).

Likt fariseismen räknar traditionell katolicism med tre grupper av människor, nämligen 1) de som i sitt liv varit verkligt goda, d.v.s. helgonen som genast kommer till Himmelen, 2) de som inte hunnit renas tillräckligt under detta livet och därför hamnar i skärselden (fariseerna kallade denna grupp *benonijim*, d.v.s. sådana som befinner sig mitt emellan) och 3) de verkligt onda och otroende som hamnar i helvetet (Stinissen vill dock inte, som tidigare nämnts, här följa den traditionella katolska kyrkoläran).

Bibeln räknar dock till skillnad från traditionell katolicism och fariseismen endast med två grupper: de som kommer till Himmelen och de som döms till helvetet. Det är goda och dåliga fiskar (Matt. 13:48), oförståndiga och förståndiga jungfrur (Matt. 25:1-2), får och getter (Matt. 25:32) o.s.v. Detta har förstås att göra med att frälsningen är genom tron allena, utan några gärningar. Till Jesus kan man bara förhålla sig på två sätt, såsom Han själv säger: ”Den

som inte är med mig är emot mig” (Matt. 12:30). Har man tagit emot Honom genom tron är man iklädd Frälsarens egen rättfärdighet och likt den botfärdige rövaren genast, utan skärseld, redo för paradiset (Luk. 23:43).

Det vanliga romersk-katolska misstaget att hänföra Joh. 6 till nattvarden begås (s 280-282). Joh. 6 handlar ju endast om det andliga ätandet av Kristus, inte om det sakramentala ätandet. ”Den som äter detta bröd skall leva i evighet”, säger Jesus (Joh. 6:58). Detta gäller ofelbart endast om det andliga ätandet av Kristus, d.v.s. då människan tror att Jesus utgivit sin kropp och utgjutit sitt blod för hennes frälsning. Det sakramentala ätandet leder ju inte i sig till evigt liv utan kan tvärtom leda till dom, nämligen om inte det andliga ätandet samtidigt är för handen (1 Kor. 11:29). Det ätande som Jesus talar om i Joh. 6, som alltså undantagslöst leder till evigt liv, kan därför inte vara det sakramentala ätandet (se vidare SKB, s 620-621). Om Kristi verkliga närvaro i nattvarden, realpresensen, handlar andra bibelställen, t.ex. 1 Kor. 10:16, men Joh. 6 gör det inte.

Förvånande är det att Stinissen inte tycks känna till vilken oerhörd hädelse Luther ansåg att mässoffret innebar. Det hävdas att mässoffret under reformationen inte var någon stor kontrovers eller stötsten (s 287) – medan Luther skriver följande i Schmalkaldiska artiklarna: ”Mässoffret i påvedömet är ovillkorligen den största och förskräckligaste styggelse, emedan det står i skarpaste strid mot huvudartikeln (rättfärdiggörelse genom tron allena, min anm.) och dock i anseende står högt över och långt framför all annan påvlig avgudatjänst” (SKB, s 314). En av Luthers allra svåraste anfäktelser var att han under femton år av sitt liv så gott som dagligen hållit vinkelmässa. Han menar att han därmed bedrev avguderi (WA 38, 197, 22ff).

Avslutande reflektion

Vår tids ekumenism (som för övrigt prisas på flera ställen i boken) drar obönhörligen till Rom. Denna här recenserade boken kommer, med all sannolikhet, ifall nuvarande trender håller i sig, i framtiden att räknas som en viktig milstolpe längs den väg som dessvärre led-

de till att den stora synkretismen, sammansmältningen av de olika konfessionerna och kanske t.o.m. religionerna, kunde förverkligas i vårt land.

Så viktigt därför att den som ännu är i stånd att rannsaka skrifterna gör det och likt judarna i Berea ser efter om det verkligen kan "förhålla sig så" (Apg. 17:11) – inför en sådan prövning kommer inte *Ansikte mot ansikte* att hålla måttet, långt därifrån. Stinissens avslutande bön till Jesus är inte sann: "Du har hjälpt oss att ställa de rätta frågorna och att lyssna till dig för att få de rätta svaren" (s 354). De rätta svaren finner man istället i Bibeln – där talar Jesus – och i den litteratur eller förkunnelse som erkänner och underordnar sig dess auktoritet.

Lars Borgström

Öppna brev från prästerna i Lutherska Församlingen i Stockholmsområdet

Som präster är uppgiften given av Gud att: "Predika ordet, träd fram i tid och otid, bestraffa, tillrättvisa och förmana, med allt tålamod och all undervisning" (2 Tim. 4:2). När Guds rike angrips gäller det att med Guds nåd och på Hans befallning, träda upp till försvar. Som enskilda kristna är vi också befallda att hålla fast vid Guds ord. Kärleken till Gud kan inte separeras från kärleken till Hans ord. Jesus säger: "Om någon älskar mig, håller han fast vid mitt ord, och min Fader skall älska honom, och vi skall komma till honom och ta vår boning hos honom" (Joh. 14:23). Bibeltrohet, och naturligtvis även kampen för den, hänger oupplösligt samman med kärleken till Gud. Kärleken till varandra innefattar också förmaningar. Ingen kristen får under tystnad åse hur människor dras in i en utveckling som leder bort från Bibelns sanna lära, eller hur bibelns lära förfalskas.

Det första brevet är adresserat till Sveriges Television med anledning av ett antal program om den kristna tron som sändes under våren 2010. Dessa program är gjorda av Jonas Gardell och är ur både vetenskaplig, men framför allt teologisk, synvinkel helt förkastliga. I brevet, som finns

i vårt församlingsblad 2/2010 uppmanades SVT att insätta ett avslutande program där Gardells påståenden kunde bemötas.

Det andra brevet, i januari 2011, handlar om Missionsprovinsen och finns att läsa här nedan.

Öppet brev om Missionsprovinsens prokatolicism

Med stigande oro ser undertecknade hur ledande företrädare för Missionsprovinsen gång på gång ger uttryck för prokatolicism. På Missionsprovinsens hemsida har syster Marianne i Alsike kloster i ett par artiklar förringat reformationens kamp för läran om rättfärdiggörelsen genom tron allen. Hon anser att nu har lutheraner och katoliker kommit så långt i gemensam förståelse att det är bortkastat att utkämpa 1500-talets strider i frågan. Nu senast har Missionsprovinsens biskop Göran Beijer tillsammans med bl.a. den katolske biskopen Anders Arborelius celebrerat den gudstjänst där grundstenen lades till Enhetens kyrka intill Östanbäcks kloster. Så sent som under jubelåret 2008-2009 utfärdade Arborelius i enlighet med påvens direktiv ett dekret om fullständig avlat, d.v.s. befrielse från straff för synder som redan är förlättna. Avlaten erbjöds dem som gjorde vallfärd till den påvliga basilikan S:t Paulus i Rom och där bad efter påvens anvisningar.

Östanbäcks kloster leds av fader Caesarius Cavallin, initiativtagare till och hedersordförande i Förbundet för kristen enhet, som i enlighet med Andra Vatikankonciliet uppmaning till enhet strävar efter en återförening med den romersk-katolska kyrkan och alla kristnas underkastelse under påven. Förra sommaren medverkade han vid en av Missionsprovinsens prästvigningar. Påvens kyrka utpekade i våra lutherska bekännelse-skrifter som antikrists kyrka (SKB, s 228-229, 257, 321, 347 och 655). Detta med rätta, bl.a. eftersom till denna kyrkas många och grova villfarelser hör att den fördömer dem som lär att en människa blir rättfärdig genom den blotta förtröstan på Kristus och Hans verk (Tridentkonciliet, Dekret om rättfärdiggörelsen, canon 9).

Ytterligare villfarelser, hämtade från Katolska kyrkans katekes (KKK) utgiven år 1995, är bl.a. följande:

- **Katolska kyrkans universalanspråk:** ”Endast genom Kristi ka-

tolska kyrka, som är den universella vägen till frälsning, kan man få del av nådemedlen i deras fullhet” (KKK, 816).

- **Det antikristliga påveämbetet:** ”I kraft av sitt uppdrag som Kristi ställföreträdare och hela kyrkans herde har biskopen av Rom nämligen den fulla, högsta och universella makten över kyrkan och kan alltid utöva den fritt” (KKK, 882).
- **Den apostoliska successionen:** ”Med lokalkyrka, som i första hand är detsamma som ett stift (eller en eparki), menas en gemenskap av troende kristna som är förenade i trons och sakramentens gemenskap med en biskop som är vigd i apostolisk succession” (KKK, 833).
- **Synergism:** ”Icke desto mindre är det lika sant att tron är en sant mänsklig handling. Det strider varken mot människans frihet eller förnuft att förtrösta på Gud och bejaka de sanningar som han har uppenbarat.” (KKK, 154).
- **Helgelsen inkluderas i rättfärdiggörelsen:** ”Rättfärdiggörelsen omfattar alltså syndernas förlåtelse, helgelse och förnyelse av den inre människan” (KKK, 1989).
- **Marias syndfrihet och kroppsliga upptagande till Himmelen:** ”Den obefläckade Jungfrun hade bevarats fri från varje arvsyndens fläck, och till slut, när hon hade fullbordat sitt jordeliv, blev hon med kropp och själ upptagen i den himmelska härligheten. Hon upphöjdes av Herren till drottning över allting, så att hon skulle göras än mer lik sin Son, herrarnas Herre, segraren över synd och död” (KKK, 966).
- **Mariakult:** ”Maria är den som ber på ett fullkomligt sätt och kyrkans urbild. När vi ber till henne ansluter vi oss med henne till Faderns plan” (KKK, 2679).
- **Skärseld:** ”De som dör i Guds nåd och vänskap men är ofullständigt renade även om de är säkra på sin frälsning undergår efter sin död en rening för att uppnå den helighet som är nödvändig för att träda in i himlens glädje” (KKK, 1030).
- **Hedningars frälsning genom lagen:** ”De som inte vet något om Kristi evangelium och hans kyrka men är utan skuld till detta, kan uppnå den eviga räddningen om de söker Gud med uppriktigt hjärta och under nådens inverkan försöker handla efter Guds vilja som de känner genom samvetets röst” (KKK, 847).

- **Mäsoffer för de döda:** ”I kraft av ´de heligas gemenskap´ anbefaller kyrkan de avlidna åt Guds barmhärtighet och bär fram böner för dem, särskilt det heliga mäsoffret.” (KKK, 1055).

Med förfäran undrar man hur Missionsprovinsen, som säger sig stå för biblisk-luthersk tro, kan välsigna sådana initiativ som Enhetens kyrka. I Schmalkaldiska artiklarna, en av de lutherska bekännelseskrifterna, skriver Luther: ”Men påven vill inte lämna tron (på Kristus) i fred utan säger, att man måste lyda honom, om man skall varda salig. Detta vilja vi icke göra, utan hellre dö i Guds namn” (SKB, s 321). Det är ett uppenbart brott mot biblisk-luthersk lära att agera som biskop Göran Beijer gjort då han och Missionsprovinsen på detta sätt befrämjar romersk-katolsk villfarelse. En biskop är ju satt att vaka över den sanna bibliska läran.

*Ingemar Andersson och Lars Borgström,
präster i Lutherska Församlingen i Stockholmsområdet*

* * *

Under rubriken ”Konstruktiv kritik” skriver Roland Gustafsson följande reaktion på det öppna brevet på Missionsprovinsens hemsida:

Det är föga behagligt att bli offentligt uthängd, att kritiseras inför andra människor utan att personliga kontakter tagits parterna emellan. Efter vad jag kan se och förstå är inte heller ett sådant tillvägagångssätt rekommenderat utifrån Guds ords anvisningar (jfr Matt. 18:15–19). Konstruktiv kritik framförs först i det enskilda samtalet och når sin kulmen, om så behövs, i offentlighetens ljus. Dessutom präglas en sådan process av omsorg och förbön.

På Nyårsdagen fick ledningen i Missionsprovinsen i Sverige och Finland (Mpr) ta del av ett öppet brev från två präster i Lutherska församlingen i Stockholmsområdet. Rubriken var *Öppet brev om Missionsprovinsens prokatolicism* och publicerades påföljande dag på nätet med rubriken Missionsprovinsens frieri med katolsk tro. Avsändarna meddelade att brevet skulle sändas till ett tiotal kristna tidskrifter för tänkbar publicering.

Ett öppet brev väntar som regel på ett offentligt svar. Så skall bli fallet, även om det kommer att ta sin tid. Det finns en väl genomarbetad Provinsordningen i Mpr som ger ramar för hur man hanterar ett ärende som detta.

Aktuell frågeställning fanns på Mpr:s bord redan innan det öppna brevet formulerats. I mitten av december 2010 läste jag om högtiden på Östanbäcks kloster i tidningen *Världen idag*: Grundsten på plats i Östanbäck. I brevväxling och samtal med biskop Göran Beijer har jag fått veta att hans närvaro i Östanbäck primärt baserats på personlig vänskap. Han skriver bl.a. följande:

Jag inser att det kan diskuteras om det var lämpligt att jag medverkade, om än bara skrudad som biskop. Även om jag inte i något avseende gjorde anspråk på att officiellt företräda provinsen, inser jag att min närvaro kan tolkas som ett tecken på Missionsprovinsens hållning. (–) Jag menar visserligen att biskoparna har ett fristående, personligt ansvar för hur de formar sin tjänst. Men de bör förankra sina bedömningar i provinsens olika organ. Det är viktigt att överlägga om vad som är pastoralt lämpligt i provinsens olika organ. Det kan här röra sig om att tillämpa Pauli maningar till omsorg om dem som är ”svagare”, Rom. 14-15, 1 Kor. 8.

Mpr:s Läronämnd, som har ordinarie sammanträde den 14 januari, och ett av mig extrainkallat Konsistorium den 15 januari, kommer att ta ställning till biskop Görans agerande och i förlängningen också ge svar på det öppna brevet.

Mpr kan inte omedelbart jämföras med den struktur som den Lutherska församlingen i Stockholmsområdet har. I Grundläggningsdokumentet och Provinsordningen sägs bl.a. följande om identiteten: Missionsprovinsen utgör en struktur av stiftsliknande karaktär som synliggör gemenskapen mellan olika grupper och traditioner som vill stå på Bibelns och bekännelsens grund. Syftet är att rekonstruera kyrkans andliga arv och ta tillvara kallelsen för Guds församling att missionera och kallelsen hos dem som är kallade till ordets tjänst, men som hindras av nuvarande kyrkoordning för Svenska kyrkan. (–) Missionsprovinsen är en del av ”den enda, heliga, allmänliga och apostoliska kyrkan”. Den är en fri provins av Guds kyrka och församling i Sverige och Finland, på den oförändrade evangelisk-lutherska bekännelsens grund. Den står i kontinuitet med den andliga tradition som vuxit fram och förvaltats i enlighet med denna bekännelse inom Svenska kyrkan respektive Evangelisk-lutherska kyrkan i Finland, och betraktar sig som ett icke-territoriellt stift i denna tradition.

Under resans gång har det inom Mpr varit både givande och komplicerat samarbete mellan representanter från de olika traditionerna – konsigtigt vore det väl annars! Det goda och konstruktiva samtalet (inklusive kritik) måste få fortsätta. Det bästa i traditionerna – baserat på Bibeln och

den evangelisk-lutherska bekännelsen – bör bevaras och förnyas, medan ytterligheter och särdrag som inte befrämjar helheten får stå tillbaka.

I samband med min biskopskandidatur skrev jag en presentation och lyfte fram några moment som jag ansåg viktiga. Hänvisade då bl.a. till kyrkoherde Viktor Södergrens bok *Vägar vi gått fram och vägen fram* (1978):

Att det kräves en ny kristen syntes i vårt folk, om det skall ha framtid, torde väl för var tänkande vara ofrånkomligt. Kan kristendomen ej än en gång rädda vårt folk, är det förlorat. Men vårt folk är framför allt i kristligt avseende desorienterat och splittrat. En återgång till kristen enhet kan ej, om något verkligt skall uträttas, ske efter ytligt ekumenisk linje. Den nya enheten måste vara kvalitativt bestämd, en återgång till den gamla verkligt goda, verkligt kristna grunden, som en gång bar vårt folk, denna grund då sovråd och lutrad i splittringens ugn. Då skulle ock splittringens andliga ökenvandring hava vänts till godo och även frikyrklighetens värden, ej minst dess inövade frivillighet, offervilja och lekman-naaktivitet, bliva byggstenar för en ny, enad svensk kyrka (sidan 325).

I bokens förord står följande goda råd: ... Vi behöva alltid, och icke minst nu, fördjupning, stilla och ödmjuk besinning på det väsentliga. Vi måste djupt ner till livskällorna. Och samtidigt behöva vi kringsyn, utblick, orientering ... (sidan 8).

Dessa visa ord är för mig fortfarande en ledstjärna – och ett gott exempel på konstruktiv kritik.

* * *

Roland Gustafssons blogginlägg ”Konstruktiv kritik” kommenterades av bl.a. Ingemar Andersson och Lars Borgström på Mpr-bloggen den 10 januari 2011:

Bäste Roland!

Gjorde vi präster i Lutherska Församlingen i Stockholmsområdet rätt som skrev det öppna brevet? Vi vill framföra två skäl till varför det var riktigt och nödvändigt.

1. Göran Beijer är Missionsprovinsens biskop och det han gör offentligt som biskop tolkas naturligtvis som en handling i Missionsprovinsens namn.

När han i sin ämbets- och gudstjänsträcka deltog i ceremonin vid Enhetens kyrka var han, åtminstone utåt sett, er representant. Något annat är helt otänkbart. Biskop är man inte på egen hand. När syster

Marianne i sitt julbrev skriver att biskoparna Arborelius (Katolska kyrkan), Fjärstedt (Svenska kyrkan) och Beijer (Missionsprovinsen) gemensamt välsignade och undertecknade dokumentet om den nya kyrkan, är det svårt att se det på något annat sätt än att han stod där i egenkap av biskop i Missionsprovinsen.

2. Skandalen (i biblisk mening; skandalon) skedde offentligt och finns till allmänt beskådande på

http://www.enhetenskyrka.se/index.php?option=com_content&view=category&layout=blog&id=26&Itemid=83

(se bilden längst ned där biskop Beijer i lila kalott står vid grundstenen med inskriften om jungfru Marias förbön). Övertrampet har alltså skett offentligt och bör därför bestraffas offentligt. Paulus skriver angående äldste: ”Dem som syndar inför alla skall du tillrättavisa inför alla, så att även de andra tar varning” (1 Tim. 5:20). Du hänvisar till Matt. 18:15-19 men det bibelstället är inte tillämpligt eller relevant i detta sammanhang, ty det handlar om den enskilda själavården. I Stora katekesens förklaring till det åttonde budet läser vi följande utläggning av det bibelord som du anför:

”Detta allt är nu sagt om hemliga synder. Men där synden är allmänt känd, så att domare och var man väl veta därom, där kan du utan att göra någon synd undvika den brottslige och låta honom vara såsom en den där själv har ådragit sig sin vanära, och du kan även offentligt vittna om honom. Ty vid det som ligger i öppen dag kan det ej vara tal om bakdanteri eller falskt dömande och vittnande, såsom då vi nu straffa påven och hans lära, som offentligen är framställd i böcker och utropad för all världen. Ty där synden är offentlig, där bör också billigtvis offentlig bestraffning följa, på det att var man må veta att taga sig till vara” (SKB, s 432).

Vänliga hälsningar med önskan om klarhet och kraft inför sammanträdena den 14 och 15 januari.

*Ingemar Andersson och Lars Borgström,
präster i Lutherska Församlingen i Stockholmsområdet*

* * *

Missionsprovinsen publicerade 2011-02-18 på sin hemsida ett svar på det öppna brevet med följande lydelse:

Ingemar Andersson och Lars Borgström, präster i Lutherska Församlingen i Stockholmsområdet, har i ett öppet brev till Missionsprovinsens i Sverige och Finland biskopar och provinssekreterare den 1 januari 2011

kritiserat Missionsprovinsen för pro-katolicism.

Missionsprovinsen i Sverige och Finland har en väl genomarbetad Provinsordning som hanterar olika ärenden, t.ex. Provinskonvent, Missionsråd, Konsistorium och Läronämnd. Eftersom de tre senare instanserna haft sammanträde under januari månad har *Öppet brev om Missionsprovinsens prokatolicism* i någon mån kunnat behandlas i dessa fora.

Konsistoriet och biskoparna beklagar att en biskop i Missionsprovinsen deltagit vid en ekumenisk högtid på Östanbäckes kloster, utan att först samråda med Missionsbiskopen. Närvaron kan ge intryck av att Missionsprovinsen intar en ”pro-katolsk” hållning, varmed man menar en öppenhet för ett närmande till den Romersk-katolska kyrkan med dess avvikelser i läran.

Konsistoriet avvisar varje tanke på att Missionsprovinsen skulle ha lämnat sin reformatoriska grund. Missionsprovinsen är evangelisk-luthersk i sin bekännelse och definierar sig fortsatt som ett fritt och icke-territoriellt stift inom Svenska kyrkans tradition.

Läronämnden, som på eget initiativ kan avge yttranden i sådant som den bedömer är av betydelse för Missionsprovinsens identitet, har för avsikt att arbeta vidare med och precisera hur Missionsprovinsen ”söker samverkan på evangelisk-luthersk grund och odlar kontakt med andra kyrkotraditioner där så är lämpligt” (Provinsordningen 3 kap 5 §).

Missionsrådet har som uppgift att arbeta med och hantera Missionsprovinsens identitetsfrågor, t.ex. att analysera missionssituationen och utforma en missionsstrategi för verksamheten. Det givande men tidvis också utmanande samarbetet mellan olika traditioner inom Missionsprovinsen fortsätter. Det bästa i dessa andliga traditioner – baserat på Bibeln och den evangelisk-lutherska bekännelsen – bör bevaras och förnyas, medan ytterligheter och särdrag som inte befrämjar helheten får stå tillbaka.

Göteborg 2011-02-18

Enligt uppdrag

Jakob Okkels

Administratör

* * *

Enligt meddelande från Missionsprovinsen avser man inte att offentligt ytterligare kommentera det öppna brevet. Man önskar istället samtal vilket LFS ställt sig positivt till. Från LFS´s sida är Ingemar Andersson, Lars Borgström och Bertil Waldemarson utsedda att ingå i den samtalsgruppen.

* * *

Svenska kyrkan och imamen – en reflektion

Sofia församling i Stockholm beslutade nyligen att anställa en imam med uppgift att bland ungdomar motverka fördomar om islam. Efter massiva protester från allmänheten och från två inflytelserika feministiska präster (Annika Borg och Johanna Andersson) har nu arbetsgivaransvaret överflyttats till Fryshuset, den mötesplats för ungdomar som blir imamens arbetsplats. Dock står Sofia församling fortfarande som finansör.

Den som, trots allt, tidigare menat att Svenska kyrkan fortfarande vilar på kristen, biblisk grund måste nu inse att så ej är fallet. Denna ”imamafär” borde fungera som en ögonöppnare och få människor att inse att Svenska kyrkan lämnat den kristna tron bakom sig.

Den enda interna kritik från någorlunda officiellt håll (de två feminist-teologerna) som riktats mot beslutet att anställa imamen handlar till stor del om att han nog inte ställer upp på Svenska kyrkans nya uppfattningar om homosexualitet och kvinnligt ledarskap (han är nog inte för kvinnliga imamer)! Om dessa kritiker istället sagt att imamen företräder en lagreligion där människans totala syndafördärv och Jesu gudom och ställföreträdande lidande förnekas, hade de varit mer trovärdiga.

Alltså: Den inomkyrkliga kritik som ändå förekommit mot den skandalösa anställningen skjuter in sig på två punkter där imamen företräder bibliska ståndpunkter (avståndstagande från homosex; Rom. 1:24-28, 1 Kor. 6:9 och förbud mot kvinnligt ledarskap i församlingen; 1 Kor. 14:33-38, 1 Tim. 2:12). Kan en kyrka bli mer vilsen?

Är du kristen, och fortfarande står kvar i Svenska kyrkan, så uppmanar jag dig att lämna den och akta på orden i Upp. 18:4.

Lars Borgström

Jag har en krona att förlora, O Jesu, påminn mig därom,
Och i det lilla, i det stora Med kraft till mig från höjden kom!

Jag har ett arv, som kan förspillas, O, låt mig ej förspilla det;
Låt ej min arma själ förvillas Av satans många falska nät!

Bevara du mitt svaga hjärta, O käre Herre Jesu Krist, Giv vad
du vill, giv fröjd, giv smärta, Men giv mig kronan blott till sist!

Lina Sandell, Lova Herren 606

Välkommen till påskläger på Hjälmarginen 22-24 april 2011

(Lägret kommer att direktsändas över nätet.)

Långfredag den 22 april

- 08.30 Frukost. 10.00 Morgonbön.
11.00 Gudstjänst, 5:e akten. Ingemar Andersson.
12.30 Lunch
14.30 Föredrag: "Löftet om frälsning" 1 Mos. 3: 15, 21. Ingemar Andersson.
Barnundervisning under tiden.
15.30 Kaffe.
16.00 Familjeföredrag: "Livet i tron på den utlovade." Hebr. 11: 27. Lars Borgström.
17.30 Kvällsmat
19.00 Aftongudstjänst, 6:e akten. Lars Borgström.
20.00 Kvällssamling med fika och aftonbön.

Påskafteon den 23 april

- 08.30 Frukost. 09.30 Morgonbön.
10.00 Föredrag: "Jesu undervisning om sig själv" Mark. 8:31-33, 9:30-32, 10:32-34. Lars Borgström. Barnundervisning under tiden.
11.00 Bibelsamtal: "Förstår du var du läser – Undervisningen om den utlovade i skriften" Apg. 8: 30, Jes. 53: 7-ff. Barnundervisning under tiden.
12.30 Lunch. Tillfälle till fritidsaktiviteter.
15:00 Kaffe
15.30 Föredrag: "Död och begravning – enligt skrifterna..." 1 Kor. 15: 3-4. Lars Borgström. Barnundervisning under tiden.
16.30 Föredrag: Uppståndelsen – enligt skrifterna" 1 Kor. 15: 3-4. Lars Borgström.
18.00 Påsksamkväm.

Påskdagen den 24 april

- 08.30 Frukost. 09.30 Morgonbön.
10.00 Gudstjänst. "Kristus är uppståndelsen". Ingemar Andersson
12.00 Lunch.

Upplysningar

Kostnad: 500:- per person. Under 6 år gratis. Under 14 år halva priset. Högst 1200:- per familj (med barn utan egen inkomst).

Anmälan görs helst innan den 15 april till info@lutherskaforsamlingen.se eller till Bertil Waldemarson, 011-12 66 57. Logi kan ordnas från och med skärtorsdagskvällen. Medtag lakan och örngott.

Hjälmarginens adress är: Hjälmarginen, Läppe, 643 95 Vingåker.

Medlemmar i LFS och församlingar i kyrkogemenskap bereds tillfälle till skriftermål och nattvard skärtorsdagskväll kl. 20.00.

Varmt välkomna i Jesu namn!

Påskläger 22-24 april 2011

på Hjälmarginen.

Se program på föregående sida.
Finns även på församlingens hemsida:
<http://www.lutherskaforsamlingen.se>

VÄGEN FRAM
V-11
Nordisk konferens

Nordisk Evangelisk-Luthersk Konferens

(NELK)

20-22 maj 2011

kommer att hållas i Norrköping

Gå in på församlingens hemsida
<http://www.lutherskaforsamlingen.se>
för närmare upplysningar.

Midssommardagar

24, 25 juni på Getsjötorp, Norrköping.
Program och övriga upplysningar kommer
att läggas ut på församlingens hemsida
<http://www.lutherskaforsamlingen.se>

ELBK:s sommarläger

21-24 juli på

församlingsgården Ribbingebäck

ca 3 mil väster om Uppsala

Program mm se ELBK:s hemsida

<http://www.elbk.org/>

Sensommarläger

Sensommarläger planeras att äga rum den 9-11 september på Västerängs lägergård. Program kommer att läggas ut på församlingens hemsida:

<http://www.lutherskaforsamlingen.se>

Bön

O, min dyre Herre Jesus! Visst är du underlig i ditt sätt att föra och leda dina barn igenom detta främlingsland. Men så har ju alltid varit ditt sätt. Du ser och vet så väl vad vi behöver. Då du sänder en bedrövelse så måste ju även den tjäna till ditt namns förhärligande och till nytta för min själ och för min salighet.

Jag vet, att allt blir väl till slut, även om jag har svårt att se det så nu. Men ge mig nåd och tålamod att bära det kors som du lagt på mig. Du är ju trofast och låter oss inte frestas över vår förmåga. När du lägger på en börda så hjälper du också att bära den. [---] Uppehåll mig under denna korta tid, att jag med tålamod ilar fram mot det saliga målet där ovan. Där har du ju lovat att avtorka alla tårar från våra ögon och ge oss omätlig härlighet. Ske så även med mig! Amen, halleluja! Amen!

Ur "Rosor bland livets törne" av G. Edén.

Lutherska Församlingen i Stockholms- och Umeåområdet är två fristående församlingar som enligt sina stadgar är bundna till Bibeln och den lutherska kyrkans bekännelseskriter. Församlingarna bildades med anledning av Svenska kyrkans avfall från Bibeln och den lutherska bekännelsen. Samtliga medlemmar har lämnat Svenska kyrkan.

Församlingarna bildades 1988 och står sedan 1992 i kyrkogemenskap med Evangelisk Lutherska Bekännelsekyrkan (ELBK).

Vi tror att Bibeln är alltigenom Guds ofelbara ord och därför sann i allt vad den talar, och att de evangelisk-lutherska bekännelseskriterna, samlade i Konkordieboken, är en rätt utläggning och förklaring av Bibelns lära. Därför skall i våra församlingar allt Guds ord förkunnas rent och klart och ingenting läras som står i strid med Guds ord. Genom en rätt förvaltning av nådemedlen, där lag och evangelium predikas och sakramenten förvaltas efter Kristi ord och instiftelse, vill församlingarna med Guds nåd sprida det glada budskapet om syndares frälsning i Jesu Kristi namn.

Alla är välkomna till våra gudstjänster och läger.

Lutherska Församlingen i Stockholmsområdet
Gudstjänster och bibelstudier hålls i Stockholm, Uppsala, Norrköping, Rudskoga och på Vikbolandet. Upplysningar om församlingen och dess verksamhet lämnas av Ingemar Andersson, Flottvik, 195 92 Märsta, tel. 08-965013 eller Lars Borgström, Odensgatan 15, 753 13 Uppsala, tel. 018-513281.

Lutherska Församlingen i Umeåområdet
Upplysningar om församlingen och dess verksamhet lämnas av Henning Lindmark, Ostvägen 97 D, 906 26 Umeå, tel. 090-18 77 34, eller Tore Karlsson, Hissjö, Pl. 367, 905 91 Umeå, tel 090-382 48.

Predikningar och föredrag

CD/Mp3 med predikningar och föredrag kan beställas på församlingens e-post: info@lutherskaforsamlingen.se eller från red.-sekr. Många predikningar kan även hämtas på vår hemsida.

Lutherskt Församlingsblad utges och bekostas med frivilliga gåvor. Den som önskar få församlingsbladet och eventuellt annan information om församlingarnas verksamhet, eller önskar att församlingsbladet sändes till vänner och bekanta kan använda bifogade beställningskort. Om någon önskar understödja församlingsbladets utgivning eller församlingarnas verksamhet, kan bidrag insättas på **församlingens nya bankgirokontonummer 389-1397.**

Ansvarig utgivare:

Henning Lindmark, Ostvägen 97 D, 902 62 Umeå, tel. 090-18 77 34.

Redaktör:

Ingemar Andersson, Flottvik 132, 195 92 Märsta, tel. 08-96 50 13. E-post: ingemarand@gmail.com

Redaktionssekreterare:

Bertil Waldemarson, Skånegatan 5, 602 17 Norrköping. tel. 011-12 66 57. E-post: bertil.waldemarson@gmail.com

Taltidning

Församlingsbladet kan fås som taltidning. Meddela redaktionssekreteraren.

Hemsida:

www.lutherskaforsamlingen.se

E-post:

info@lutherskaforsamlingen.se

ISSN: 1103-8845